

1739

8491

SPRAWOZDANIE
KOMITETU
DOMU MŁODZIEŻY POLSKIEJ
SZKÓŁ ŚREDNICH
: W KRAKOWIE :

ZA CZAS OD 16. GRUDNIA 1916 R.
DO 31. GRUDNIA 1917 R.

KRAKÓW
NAKŁADEM KOMITETU DOMU MŁODZIEŻY POLSKIEJ
1918.

SKŁAD KOMITETU ŚCIŚLEJSZEGO
DOMU MŁODZIEŻY POLSKIEJ:

Protector:	<i>Dr. Ignacy Dembowski</i>
Przewodniczący:	<i>Józef Winkowski</i>
Zastępca przewodniczącego:	<i>Konstanty Buszczyński</i>
Sekretarz:	<i>Dr. Józef Lewicki</i>
Zastępca:	<i>Stanisław Karasiński</i> (w wojsku)
obecnie	<i>Świeżawski Stanisław</i>
Skarbnik:	<i>Dr. Roman Jamrógiewicz</i>
Zastępca:	<i>Stefan Ryglicki</i> (w wojsku).
Bibliotekarz:	<i>Dr. Marian Gieszczykiewicz</i> (w wojsku)
Kierownik sekcji obiadowej:	<i>Dr. Ludwik Piotrowicz</i>
” ” warsztatowej:	<i>Adolf Zawadowski</i>
Kier. Sek. wymiany podręczników:	<i>Jan Zaćwilichowski</i>
” ” muzealnej:	<i>Stefan Kołomołcki</i>
Kurator sekcji młodzieży:	<i>Dr. Józef Lewicki</i>
Komisya rewizyjna:	<i>X. Mateusz Jeż</i> <i>Pachoński Henryk</i> <i>Pepkowski Karol</i>

ZAWIĄZANIE KOMITETU.

Myśl stworzenia ogniska od lat kilku nurtowała wśród młodzieży w Krakowie. W roku 1915 w celu czynnego uczczenia wielkiej rocznicy 3-maja powstał pomysł założenia Komitetu Samopomocy młodzieży polskiej. Zebrawszy 1000 koron założono Komitet wymiany książek szkolnych. Zakupiono 3151 książek szkolnych, z pomocą których ułatwiono naukę szerokim kołom uboższej młodzieży, a później założono sklep „Samopomocy młodzieży szkolnej” przy ul. Brackiej l. 17. pod protektoratem Księcia Biskupa Sapiehy. Sklep poświęcił 15 września 1915 ks. Ludwik Kasprzyk, a p. prezydent Dr. Ignacy Dembowski telegramem i datkiem 100 koron powitał akcyę młodzieży. W niedługim czasie sklep objęło naczelnictwo skautowe krakowskie w swój wyłączny zarząd pod kierownictwem inż. Jerzego Grodyńskiego.

Komitet młodzieży zorganizował się 27 lutego 1916 r. Pierwszym przewodniczącym był Mieczysław Gieszczykiewicz obecnie słuchacz 2-go roku teologii, po nim objął przewodnictwo Stefan Ryglicki a Stanisław Karasiński sekretaryat.

Ci inicjatorowi przyjęli na szeroką skalę określony projekt do dzisiaj istniejącego Komitetu „Domu Młodzieży Polskiej“.

Odezwa marcowa głosiła, że „przyszłość wyłącznie w rękach młodzieży spoczywa“, więc „im silniejszą moralnie i fizycznie będzie ta nasza, polska młodzież, tem silniejszymi i trwalszymi będą jej dzieła. Stwórzmy ognisko wspólnego życia młodzieży naszej, stwórzmy „Dom Młodzieży Polskiej“, w którym skupiliby się ci młodzieńcy Polacy, co dachu nad głową nie mają i wszyscy inni, którzy czy to porady w nauce, czy pracy, czy też godziwej rozrywki szukają.

Dom mieściłby: burzę, tanią kuchnię, czytelnię, bibliotekę, salę do nauki wspólnej, muzeum młodzieży, warsztaty rękodzielnicze itp.

Pamiętając, że „zapał tworzy cud“, zachęcała odezwa do stworzenia dzieła „na dowód jak młodzież polska czuła i pracowała“.

Wynajęto lokal przy ul. Batorego l. 1, III. p. Utworzono szereg sekcji, z których:

sekcja lekcyjna pośredniczyła w wyszukiwaniu lekcji;

sekcja marczarska sprzedawała marki na cele D. Mł. P.;

sekcja odczytowa urządziła szereg odczytów. Pierwszy wykład miał Stefan Kołomłocki: „O organizacji młodzieży warszawskiej przed powstaniem listopadowym“, drugi miał Bochnak: „O powstaniu listopadowym“ i wiele innych;

sekcja obchodowa urządziła kilka obchodów młodzieży. (29 listopada, 3-maja, Śienkiewiczowski i i.);

sekcja biblioteczna posiadała wypożyczalnię książek szkolnych i książek do czytania, oraz „Głos Narodu“ i „Reformę“;

sekcja wycieczkowa urządziła dwie wycieczki do Bielan i Tyńca;

sekcja wydawnicza wydała 16.000 kartek korespondencyjnych w 3 seryach;

sekcja muzealna gromadziła ofiarowane Komitetowi przedmioty, monety, mapy, druki, fotografie, minerały, rośliny i pamiątki z życia młodzieży polskiej.

Staraniem owych inicjatorów urządzono w dniu 6 czerwca 1916 r. „Dzień litewski“ wśród młodzieży polskiej we wszystkich szkołach ludowych, średnich i wyższych zakładach w Krakowie, by dać dowód, że czujemy się jednością silni, że Unia Polski i Litwy, tak droga spuścizna przeszłości trwa nadal. Ten czyn obywatelski młodzieży krakowskiej przyniósł przeszło 7000 koron, kwitowanych w „Głosie Narodu“.

Pierwsze zebranie pełnego Komitetu Domu Młodzieży polskiej, odbyło się 16 grudnia 1916 r. o godzinie 7 w lokalu Sodalicyi, na którym obecni byli pp.: Karol Bobrzyński, X. Mateusz Jeź, Dr. Roman Jamrógiewicz, Stanisław Karasiński, Stefan Kołomłocki, Edward Lepszy, Dr. Józef Lewicki, Karol Pepkowski, Dr. Ludwik Piotrowicz, Stefan Ryglicki, Dr. Leonard Skiciński,

Bolesław Sokołowski, T. Teyseyre, Dyr. Józef Winkowski, Jan Zaćwilichowski, Dr. Michał Zmigrodzki.

Na posiedzeniu tem wybrano Komitet ściślejszy, dla palącej kwestyi skupienia młodzieży we własnym środowisku pod opieką życzliwych ludzi z rozmaitych sfer obywatelstwa krakowskiego, tembardziej, że i Rada szkolna zwróciła się do Gron nauczycielskich, aby obmyślały sposób opieki nad młodzieżą, pozbawioną ogniska domowego z powodu wojny, by udzielić jej pomocy i kierunku w życiu pozaszkolnem.

Przewodniczącym wybrano Radcę Rządu Józefa Winkowskiego, dyrektora V-gimn., zastępcą przewodniczącego p. Konstantego Buszczyńskiego, sekretarzem Dr. Józefa Lewickiego, zastępcą sekretarza Stanisława Karasińskiego, słuchacza medycyny, skarbnikiem Dr. Romana Jamrógowicza, zastępcą Stefana Ryglickiego, słuch. medycyny, bibliotekarzem Dr. Maryana Gieszczykiewicza.

Do poszczególnych sekcji uproszono w dziale zapomogowym: Ks. Ludwika Kasprzyka i p. Macieja Wentzla; w dziale pracowni i warsztatów: Ks. Jana Rzymelkę i prof. Jana Zaćwilichowskiego; w dziale muzeum młodz. Dr. Michała Zmigrodzkiego i p. Stefana Kołomłockiego; w dziale uczelni prof. Adolfa Zawadowskiego; do Komisji rewizyjnej wybrano: Ks. Mateusza Jeża, przewodniczącym, pp.: Karola Pępkowskiego i Henryka Pachonńskiego.

Protokolat nad Komitetem objął JW Pan Dr. Ignacy Dembowski, b. wiceprezydent Rady Szkolnej Krajowej, który gorąco się pracami Komitetu zainteresował, przyrzekł czynną pomoc i przystąpił na członka założyciela z wkładką 100 koron. Dzięki uprzejmości p. Radcy Rządu, Romana Zawilińskiego mógł Komitet odbywać stale zebrania w IV-gimn. realnem, co było wielkiem udogodnieniem dla członków, ze względu na centralne położenie tego zakładu w mieście.

Komitet próbował zorganizować uczelnię centralną dla uczniów z różnych zakładów, lecz z powodu braku opału i odpowiedniego lokalu musiał od tego zamiaru odstąpić. Natomiast dał inicjatywę do utworzenia uczelni dla niezamożnej młodzieży w poszczególnych zakładach osobno.

Na poparcie swej działalności uzyskał komitet następujące subwencye i dary, za które niniejszem składa wszystkim instytucjom i osobom serdeczne podziękowanie.

Subwencye: Od: 1) Rządu 52,750 Koron. 2) Książęco-Biskupiego Komitetu 9.000 K., Centrali dla odbudowy kraju przy Namiestnictwie 5.000 Kor., Magistratu miasta Krakowa 5.000 K., Towarzystwa Zach.-Galic. Ochrony Młodzieży 1.000 K., Komitetu nad ewakuowanymi 500 K., Sodalicyi Maryańskiej akademickiej 200 K., Tow. opieki nad Młodzieżą szkół średnich 200 K.,

Dary: P. Konstanty Buszczyński 1.450 K., bar. Götz 500 K., P. Jastrzębski (Wiedeń) 400 K., Gimnazyum VI. 241·74 K., Gimn. II. 200 K., Grono naucz. Akademii Handlowej 100 K., Starostwo w Brzesku 100 K., Grono naucz. szkoły przemysłowej 50 K., Kap. aud. Rajmański 60 K., P. wiceprezydent Zoll 50 K., Sodalicya akademicka 50 K., Adam Konopka 50 K., hr. Janowa Tarnowska 50 K.,

p. Kielczewska 40 K., Dr. Tomik 30 K., Komitet parafii św. Mikołaja 30 K., Urząd parafialny w Borzęcinie 30 K., Jabłoński (Sandomierz) 30 K., Administracja „Czasu“ 30 K., Prof. Kallenbach 20 K., Józefowie Winkowscy 20 K., dyr. Bednarski 20 K., Skalecka (Lisko) 14 K., Dr. Bolland 10 K., Kindykiewicz 10 K., Łapczyński 10 K., Ryszkowski 10 K., A. Suski 10 K., Dyr. Szarga 10 K., H. Strazyńska 6 K., Paweł Runiecki 6 K., Dr. Kostkiewicz 5 K., Krysia Janicka 4:20 K., dyr. Berezniska 4 K., Laszkiewicz Marya 4 K., Lepszy E. 4 K. i drobniejsze.

Składki młodzieży: Pomoc Koleżańska III. gimnazyum 500 Koron, Sodalicya młodzieży gimnazjalnej 132:24 K., Pomoc koleż. IV. gimn. 112 K., Uczniowie gimnazyum w Zakopanem 100:40 K., Pomoc koleż. szkoły przemysł. 100 K., Tad. Czerwiński 40 K., Uczniowie IIIa klasy III. gimn. 35 K., Uczniowie gimn. V. 29:12 K., Uczeń gimn. król. Jadwigi 28:71 K., Uczniowie gimn. św. Anny 20 K., Uczniowie II. szkoły realnej 11 K.

SEKCYA OBIADOWA.

Najwięcej zabiegali członkowie Komitetu o *zorganizowanie tanich obiadów dla niezamożnej młodzieży* szkół średnich. Po szeregu audyencji u wybitnych miarodajnych czynników deputacyi Komitetu złożonej z p. prezydenta Ignacego Dembowskiego, prezesa Józefa Winkowskiego i sekretarza Dra Józefa Lewickiego udało się zyskać środki materyalne w formie pokaźnych subwencji, odezwa zaś p. prezydenta Dembowskiego ściągnęła liczne ofiary.

Z inicjatywy członka Komitetu prof. Pachonńskiego powstał też osobny Komitet pod protektoratem p. prezydentowej Adeli Zollowej, starający się o obiady dla młodzieży żeńskiej, z którym stale utrzymuje się łączność przez prof. Pachonńskiego.

Otwarcie jadalni dla młodzieży szkół średnich przy ul. Karmelickiej l. 21 nastąpiło dn. 15/IV. 1917 w połączeniu z aktem poświęcenia przy nader licznym udziale zgromadzonych osób, wśród których obok Komitetu D. Mł. Pol. w komplecie i bardzo tłumnie zebranej młodzieży byli przedstawiciele Rady szk. krajowej, inspektorzy: radca dworu Mieczysław Zaleski i St. Rzepiński, Prezydium miasta, wiceprezydent Karol Rolle, dyr. magistratu Grodyński i starszy Radca dr. Rudolf Sikorski, dyrektorowie wszystkich szkół średnich męskich i żeńskich, liczne grono profesorów zakładów średnich, Komitet pań z p. prezydentową Adeią Zollową i przewodnicząca Związku niewiast katolickich hr. Marya Wodzicka, oraz grono radców miejskich.

Aktu poświęcenia nowego lokalu dokonał radca miejski ks. proboszcz Masny, który następnie w pięknym przemówieniu podziękował prezydium miasta za inicjatywę i za wyposażenie nowej pożytecznej placówki, w której obecnie także korzystać będzie młodzież szkolna. Sumienną pracą i gorliwym spełnianiem swoich obowiązków młodzież ta okaże najlepiej swoją wdzięczność wobec tych, którzy przyczynili się do zorganizowania nowej obywatelskiej kuchni.

Wiceprezydent Rolle imieniem prezydium i Rady miasta Krakowa podziękował za słowa uznania, wyrażone przez ks. pro-

boszcza Masnego i podniósł, że jednym ze zadań wojennych gminy jest akcja wyżywienia ludności. Zadanie to gmina krakowska spełniła należycie. W instytucjach miejskich obecnie pobiera codziennie obiady 16 tysięcy osób. Teraz przysła kolej także na młodzież szkolną, naszą przyszłość, nasz żelazny kapitał narodowy. Wiceprezydent Rolle prosił Kom. D. Mł. P. o opiekę nad tą kuchnią i podziękował w pierwszym rządzie st. radcy drowi Sikorskiemu, a następnie urzędnikom magistratu pp. Czarneckiemu i Dzikowskiemu za doprowadzenie do skutku i zorganizowanie tej kuchni, wreszcie członkom Komitetu Domu Mł. polskiej, złożył serdeczne życzenia najlepszego rozwoju nowej instytucji i dokonał jej otwarcia.

Zabrał następnie głos protektor Domu młodzieży polskiej Dr. Ignacy Dembowski i w dłuższym przemówieniu podziękował wszystkim władzom i instytucjom, które się przyczyniły do otwarcia jadalni dla młodzieży polskiej. Życzenia nowej instytucji składał następnie radca dworu p. Mieczysław Załeski i dyrektor seminarium żeńskiego p. Józef Dobrowolski, który z uznaniem podniósł, że po raz pierwszy pomyślano także o młodzieży żeńskiej. Dotąd filantropia zapominała o uczenicach szkół średnich. Mówca z tego powodu złożył twórcom otwartej jadalni serdeczne podziękowanie.

Po zdjęciu wspólnej fotografii zasiadła młodzież do pierwszego obiadu pospołu z członkami Komitetu, prezydum miasta i zaproszonymi gośćmi.

Dla jadalni Komitet uchwalił osobny regulamin. Profesorowie wszystkich zakładów średnich podjęli się odbywać dyżury w czasie wydawania obiadów.

Staraniem obu komitetów i prezydum miasta urządzono w dniu 24 grudnia 1917 r. wilię dla uczestników jadalni zarówno uczniów jak i uczenic. Uroczystość tę zaszczylił swoją obecnością p. wiceprezydent Rady szkolnej Dr. Fryderyk Zoll, który w ciepłych i serdecznych słowach przemówił do młodzieży. Poczem złożyli młodzieży życzenia obaj przewodniczący Komitetów dyrektorowie Winkowski i Dobrowolski, którym podziękowała młodzież przez usta swoich delegatów. Prof. Pachoński podziękował całemu zarządowi kuchni a szczególnie p. radczynie Jaworskiej kier. kuchni.

Sprawy jadalni prowadził do 17 maja 1917 Dr. Józef Lewicki. Od tego czasu prowadzi je Dr. Ludwik Piotrowicz, wraz z wybraną dnia 18. V. 1917 r. komisją złożoną z pp. Kozłowskiego, Pachońskiego i Dr. Weintera, która opiekuje się stale jadalnią. Od 26. IV. 1917 r. do 31. XII. 1917 r. wydano 52.310 obiadów, w tem 5.288 bezpłatnych, kolacyi wydano 9.186 w tem 3.675 bezpłatnie. Dziennie wydaje się 350 uczniom obiady, a 150 kolacye.

SEKCYA ODCZYTOWA.

Staraniem członków Komitetu pp.: Ignacego Dembowskiego, Dr. Lewickiego i Kołomołockiego odbyły się dwa cykle wykładów na cele K. D. Mł. Pol.

Pierwszy cykl w sali Kopernika rozpoczął wykład profesora Ignacego Chrzanowskiego na temat: „Czyny romantyczne Mickiewicza“ dn. 19/III. 1917. Drugi wykład wygłosił prof. Edward Lepszy na temat: „Perspektywa w malarstwie i rzeźbie“; trzeci wykład wygłosił Dr. Michał Żmigrodzki na temat: „Matejko“ z demonstracjami; czwarty wykład wygłosił prof. Adolf Zawadowski na temat: „Rysunek, światłocien, koloryt“ dn. 26 kwietnia 1917. Drugi cykl wykładów, który ściągął tłumy publiczności wygłosił Dr. Michał Żmigrodzki z dziedziny historii sztuki w sali 66 U. J. Prelegent ten urządził też szereg wycieczek, celem poznania zabytków Krakowa w dniach od 23 kwietnia do 31 maja (10 wykładów, 5 wycieczek). Dochód z wykładów przedstawia się jak następuje:

Cykl I. Wykład prof. Chrzanowskiego	143.— K.
„ „ „ „	52.— „
„ „ Żmigrodzkiego	34'10 „
„ „ Zawadowskiego	23'50 „
Cykl II. Wykłady Dr. Żmigrodzkiego	577'30 „
Wycieczki	72'60 „
	902'50 K.
Wynano na bilety	5'40 K
druk afiszów i programów	60.— „
pedelom	23.— „
pomocnikom	24.— „
25% Uniw. J. za salę	93'05 „
na cele muzeum	280'60 „
gotówka	416'45 „
	902'50 K

SEKCYA WYMIANY PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH.

Dnia 5 maja 1917 uchwalił KDMP. przystąpić do utworzenia sekcji wymiany podręczników szkolnych w poszczególnych zakładach średnich, które miały zająć się dostarczaniem uczniom książ-

żek szkolnych po niskich cenach bez wyzysku a nawet bez zarobku. W razie niemożliwości zebrania funduszy przez zakład, miał Komitet przyjść z pomocą poszczególnym zakładom. Na wniosek Ks. Prażmowskiego wybrano osobną Komisję dla spraw sekcji, w skład której weszli pp. Kozłowski, Dr. Jamrógiewicz i Zaćwili-chowski. W krótkim czasie po naradach i pracach przygotowawczych zorganizowano w każdym zakładzie średnim, w którym to było możliwe, t. zw. sekcję wymiany podręczników szkolnych, złożoną z kilku chętnych do tej pracy uczniów. Pomoc finansową zawdzięczają sekcye częściowo „Pomocy Koleżeńskiej“, częściowo Komitetowi Domu Młodzieży polskiej, które to instytucye udzieliły na ten cel zwrotnych pożyczek w kwocie od 200 koron dla poszczególnych zakładów. Całą sekcję określono szczegółowo osobnym regulaminem. Wynik zaś akcji jest następujący:

Gimnazjum II.

Kapitał zakładowy	200— K
kupiono książek za	397— „
sprzedano	448— „
wydatki adm.	210 ..
drobny wydatek	—40 „
do banku oszcz.	200— „
Stan kasy	250·02 „

Kurator: *prof. Piątkiewicz,*

kier: *Borejko.*

Gimnazjum III.

Kapitał zakładowy	746— K
kupiono za	2094·13 „
sprzedano za	2167·50 „
zwrot pożyczek	350— „
wydatki adm.	53·52 „
Stan kasy	433·85 „

Kurator: *prof. Lederer,*

kierownik: *Baran.*

Gimnazjum IV.

Kapitał zakładowy	547·71 K
sprzedano za	1391·42 „
kupiono za	1211·65 „
Stan kasy	206·74 „

Kurator: *prof. Ziernowicz,*

kierownik: *Łubieński.*

Gimnazjum V.

Kapitał zakładowy	250 — K
kupiono książek za	473·06 „
sprzedano za	434·16 „
Stan kasy	209·10 „

Kurator: *prof. Świątek*   kierownik: *Łuszczkiewicz.*

Gimnazjum VI.

Kupiono za	500 — K
sprzedano za	590 — „
Zysk	90 — „

Kurator: *prof. Drożdżikowski,*   kier.: *kilku uczni IV i V kl.*

Seminaryum nauczycielskie męskie.

Zakupiono około 200 książek.

Kurator: *prof. Pachoński,*   kierownik: *Skrzypek.*

SEKCJA WARSZTATOWA.

Z inicjatywy KDMP. powstała sekcja warsztatowa, której kierownikiem wybrano *prof. Adolfa Zawadowskiego*. Przeszło 300 uczniów pięciu zakładów krakowskich pobierało naukę w gmachu filii gimnazjum św. Jacka. Uczniowie ćwiczyli się w zelowaniu trzewików, przyczem obuwie swoje naprawiali, a nawet konstruowali parę trzewików nowych.

SEKCJA MUZEALNA.

Kierownictwem sekcji muzealnej, której zadaniem jest tworzyć zbiór pamiątek z życia i prac młodzieży i szkoły polskiej, jako ewentualny zawiązek przyszłego muzeum — powierzono *Dr. Michałowi Zmigrodzkiemu*. Zbieraniem i gromadzeniem zbiorów zajmuje się głównie *p. Stefan Kołomołocki*. Zbiory obejmują następujące działy:

Religia: z górą 800 rycin i kilka obrazów;

Literatura: z górą 500 rycin i notatek z wystawką pod nazwą: Praca naukowa;

Historia: z górą 300 obrazów, wiele wycinków, modeli, tablic, 500 sztuk monet i banknotów;

Geografia: z górą 700 map, okazy wykonane przez skautów i uczniów szkoły p. Moreckiego;

Przyroda: z górą 300 rycin, 400 minerałów, około 40 figur krystalogr; gabl. motyli, 4 zielniki, 400 nasion.

Z życia młodzieży: z górą 1000 aktów, fotografii, pamiątek z życia Straży polskiej, Sodal. Mar. i t. d.

Z życia Legionów: 500 pamiątek.

SEKCYA MŁODZIEŻY.

W stadium reorganizacji (ze względu na zatwierdzenie statutu KDMP. przez c. k. Namiestnictwo) znajduje się sekcyja młodzieży pod nazwą: Związek Filarecki Domu Młodzieży polskiej, której kuratorem wybrano Dr. Józefa Lewickiego.

Zebrania odbywają się raz na miesiąc z referatami, deklamacjami, które przygotowuje sekcyja odczytowa; sekcyja pracy współdzielczej pośredniczy w wymianie podręczników szkolnych; sekcyja wydawnicza wydała dotychczas 3600 kartek korespondencyjnych, na których umieszczono myśli wieszczów naszych i „Pieśń Filarecką“ Adama Mickiewicza z nutami; sekcyja obchodowa urządziła szereg obchodów narodowych, ostatni uroczysty obchód ku uczczeniu stułetniej rocznicy powstania Filomatów, który przyniósł 730 18K. dochodu czystego (1 października 1917); wreszcie sekcyja biblioteczna, posiadająca około 300 tomów dzieł literackich i naukowych, dostarcza członkom zdrowej lektury; w posiadaniu sekcyi znajduje się jeszcze biblioteka książek szkolnych, licząca około 300 tomów.

Dr. Ignacy Dembowski

protektor

Dr. Józef Lewicki

sekretarz.

Józef Winkowski

przewodniczący.

D o c h o d y	W y d a t k i
Subwencye . . . . . 73650.— K	Sekcja obiadowa . . . . . 57810·06 K
Dary . . . . . 3584·68 „	„ odczytowa . . . . . 213·85 „
Wkładki członków założycieli	„ muzealna . . . . . 864·88 „
„ ½ na fundusz żelazny . . . . . 702·36 „	„ wymiany podręcz. szk. . . . . 600— „
„ ½ „ „ obrotowy wpł. . . . . 610— „	„ młodzieży . . . . . 328·38 „
„ członków zwykłych . . . . . 22— „	Druki . . . . . 105·96 „
Zbiórka uliczna . . . . . 741·20 „	Administracya . . . . . 33·90 „
Składki młodzieży . . . . . 991·23 „	Porto i stemple . . . . . 57— „
Odczyty . . . . . 400— „	Saldo . . . . . 26270·82 „
Sekcja młodzieży . . . . . 1249·22 „	86284·85 K
Zwroty 1) za obiady . . . . . 3877·70 „	
„ 2) za szyby i legitymacye . . . . . 26·40 „	
Sekcja wymiany podr. szk. . . . . 430— „	
86284·85 K	

Komisya rewizyjna sprawdziła dnia 21 stycznia 1918 r.
X. Mateusz Jeż, Henryk Pachoński,
Karol Pępkowski.

Dr. Roman Jamrógiewicz
skarbnik.

I-SZE WALNE ZGROMADZENIE

CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

DOMU MŁODZIEŻY POLSKIEJ

ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 16 MARCA 1918 R., O GODZINIE 5 $\frac{1}{2}$ POPOŁUDNIU
W SALI 66. UNIW. JAGIELL.

Z NASTĘPUJĄCYM PORZĄDKIEM OBRAD :

1. Zagajenie ;
2. Sprawozdanie sekretarza, skarbnika i Komisji Rewizyjnej z wnioskiem oznaczenia kwoty do funduszu żelaznego ;
3. Wybór 12 członków Wydziału i 3 członków Komisji rewizyjnej ;
4. Wnioski i interpelacje,

na które

Komitet Domu Młodzieży polskiej

JWP. *Adama Chmiela*

Kraców Jabłonowski 24
najprzejmiej zaprasza.

Uwaga : Wedle § 17. Statutu w braku kompletu następne Walne Zgromadzenie z tym samym porządkiem obrad jest ważne bez względu na komplet. Następne Walne Zgromadzenie odbędzie się o 6 godz. tegoż dnia.

DRUKARNIA E. I DR. K. KOZIAŃSKICH.

Odezwa!

Młodzież polska to przyszłość naszego narodu.

Jest więc obowiązkiem społeczeństwa dbać o to, by młodzieży było dobrze i aby z nią było dobrze Ojczyźnie.

Im zdrowszą i górnieszą atmosferę zdołamy wytworzyć wśród naszej młodzieży, tem tęższych ludzi przysporzymy Narodowi, im więcej pracy i ofiarności poświęcimy tej sprawie, tem lepszą będzie nasza młodzież, tem lepsi z niej potem obywatele.

W tej myśli zwracamy się do wszystkich sfer obywatelskich w Krakowie, by poparły nasze usiłowania zmierzające do stworzenia **Domu młodzieży polskiej szkół średnich**, któryby był **ogniskiem jej życia pozaszkolnego**.

Pragniemy w imię Boże wyrabiać w niej poczucie godności w myśl hasła filareckiego: Ojczyzna, nauka, cnota, rozwijać świadomość narodową i poczucie obywatelskie, krzewić poznanie, umiłowanie i uszanowanie zabytków przeszłości, utwierdzać cześć dla pracy tak umysłowej jak fizycznej, popierać dążenia młodzieży do wzajemnego doskonalenia się i wyrabiania silnej woli pracą w Kółkach samokształcenia, współdzielczych i humanitarnych, szerzyć przytem zasady kulturalnego życia towarzyskiego i dawać sposobność do godziwej, stosownej i zdrowej zabawy, zdążając do tych celów za pomocą czytelni, uczelni, wykładów, obchodów, pielęgnowania śpiewu i muzyki instrumentalnej, przedstawień i koncertów, wystaw prac młodzieży, wycieczek krajoznawczych, zbierania pamiątek i t. d.

Pragniemy równocześnie zapewnić młodzieży pomoc materyjalną przez udzielanie mieszkań, ułatwianie utrzymania, tworzenia warsztatów pracy, dostarczanie odzieży, obuwia, przyborów szkolnych, udzielanie zwrotnych zapomóg, otaczanie opieką lekarską, zakładanie szkolnych kas oszczędności, sklepików szkolnych z przyborami i podręcznikami szkolnymi.

Zawiązany w tym celu Komitet Domu młodzieży polskiej rozpoczął działalność powyżej określoną w roku 1916, jak świadczy sprawozdanie ogłoszone drukiem, przez: 1) **Sekcyę obiadową**, która wydała po 50 hal. 52.310 **obiadów**, w tem 5.288 bezpłatnie i 9.186 **kolacyi**, w tem 3.675 bezpłatnie; (dziennie wydaje się 350 uczniom obiady, a 150 uczniom kolacye); 2) **Sekcyę warsztatową** gdzie przeszło 300 uczniów nauczyło się zelować buty; 3) **Sekcyę odczytową**; 4) **Sekcyę wymiany podręczników szkolnych**; 5) **Sekcyę muzealną**, gromadzącą pamiątki z życia młodzieży, oraz 6) **Sekcyę młodzieży filareckiej**.

W powyższej działalności uzyskaliśmy poparcie Rządu (subwencya bonami) 52.750 koron, Komitetu książecko-Biskupiego 9.000 koron, c. k. Namiestnictwa (Centrala odbudowy) 5.000 koron, Magistratu miasta Krakowa 5.000 koron, pana Konstantego Buszczyńskiego 1.500 koron, Towarzystwa zach. galic. ochrony młodzieży 1000 koron, pana barona Jana Götza-Okocimskiego 500 koron, pana Jana Jastrzębskiego 400 kor., Sodalicyi akademickiej 200 koron, Towarzystwa opieki nad młodzieżą 200 koron.

Do urzeczywistnienia celów wyżej wymienionych niezbędnem jest usilne poparcie jak najszerszych sfer społeczeństwa. O aktualności tych celów świadczy powstające we Lwowie „Ognisko polskiej młodzieży szkół średnich“, które skupia przeszło 200 uczniów, jakoteż liczne listy z prowincyi z prośbą o informacye.

Wszystkich, którym dobro i przyszłość młodzieży naszej leży na sercu, upraszamy o wpisywanie się na członków założycieli z jednorazową wkładką 100 koron, lub na członków zwyczajnych z wkładką roczną 4 koron; również upraszamy o nadsyłanie darów we wszelkiej postaci jak: **książki szkolne, książki do czytania dla biblioteki młodzieży, części ubrania: czapki, bluzki, spodnie, bieliznę, nadto stoły, lampy, łóżka, krzesła, sienniki i t. p.** Mogą być nawet używane i uszkodzone; młodzież je sobie naprawi i potrafi ich użyć.

Wszystkie ofiary z wdzięcznością będą przyjęte i pokwitowane a korzystać z nich będzie młodzież najbardziej potrzebująca i na poparcie w całej pełni zasługująca. Łaskawe zgłoszenia i dary przyjmuje Dyrekcyja V. Gimnazjum ul. Kochanowskiego L., 5.

Stwórzmy dzieło wielkie: **Dom Młodzieży — żywy pomnik, godny Krakowa — serca Polski!**

W Krakowie, data stempla pocztowego.

Dr. Ignacy Dembowski
b. wiceprezydent Rady szkolnej,
protektor.

Dr. Józef Lewicki
Dyrektor gimnazjum żeńskiego
sekretarz.

Dr. Roman Jamrógiewicz
profesor III. gimnazjum
skarbnik.

Józef Winkowski
Dyrektor V. gimnazjum
przewodniczący.

Konstanty Buszczyński, zastępca przewodniczącego, *Dr. Marian Gieszczykiewicz*, *Ks. Mateusz Jeż*, *Stanisław Karasiński*, słuch. med.; *Ks. Ludwik Kasprzyk*, *Stefan Kołomołcki*, słuch. akad. szt. pięk., *Edward Kozłowski*, prof. gim. w Podgórzu, *Henryk Pachoński*, prof. sem. męsk., *Karol Pępkowski*, prof. szkoły realnej, *Dr. Ludwik Piotrowicz*, prof. filii III. gimn., *Stefan Rygliński*, słuch. med., *Ks. Jan Rzymelka*, *Stanisław Świeżawski*, słuch. praw, *Maciej Wentzl*, *Dr. Stanisław Weiner*, prof. V. gim., *Ks. Władysław Wojtoń T. J.*, *Jan Zaćwilichowski*, prof. V. gim., *Adolf Zawadowski*, prof. filii II gim., *Dr. Michał Żmigrodzki*.

Uwaga. Sprawozdanie i statut Towarzystwa można otrzymać w Książnicy Polskiej w Krakowie, ul. Franciszkańska l. 1 między 4 — 5 po południu, z powodu obecnej drożyzny papieru za opłatą 50 halerzy.

KOMITET
DOMU MŁODZIEŻY POLSKIEJ SZKÓŁ ŚREDNICH
ADRES: W KRAKOWIE, UL. KOCHANOWSKIEGO 5. GIMNAZ V.

Wielmożny Pan

W

DRUK.